

«ΣΤΗΝ ΕΠΑΥΛΗ ΤΟΥ ΖΕΚΚΙΑ-ΜΠΕΗ»

Του Νεοπτώλεμου Νεοπτολέμου Καβαλιέρου¹

-
- **Βρε Νεοπτώλεμε**, πιάσε τα ψαρικά σου κι έλα στο Λεονάρισσο για ψάρεμα, μου πρότεινε ο Πάρης. «Φύρτηκα» στο γέλιο.
 - Ρε συμπέθερε, τα δίχτυα μου εν τζιαι πιάνουν κουρκουτάες!
 - Εν τζι εν να τα ρίξουμε στα «Πόκλιστα» για στον «Σωρόν», ούτε και στο δάσος της Καβάλας.

Μεγάλο δάσος, το δάσος της Καβάλας. Μεταξύ αγίου Αντρονίκου και Λεοναρίσσου. Εκεί φύτευαν πολλά μανιτάρια. Από την γύρω περιοχή κατέβαιναν την κατάλληλη εποχή (Νιόβρη-Δεκέμβρη) και μάζευαν κοκκινομανιτάρια. Πήγα κι εγώ αρκετές φορές. Επίσης, όπως λένε οι ειδήμονες, κάτω από το δάσος αυτό, υπάρχει μια τεράστια λίμνη που προμήθευε με πόσιμο νερό όλα τα χωριά, από Άγιο Θεόδωρο μέχρι Γιαλούσα, μέσω των διατρήσεων.

Η περιοχή «Σωρός» ήταν έξω από το χωριό, πηγαίνοντας προς την Πλατανισσό, ένα τούρκικο χωριό κοντά στην «Περιστέφανη». «Εκεί, μου διηγείται η συμπεθέρα Ελένη Πιλάλη, «σε ένα αλώνι, καθώς ανέμιζαν οι μισταρκοί (υπηρέτες για τις έξω δουλειές) την σωρό (άχυρα, κόνδυλα και σιτάρι) για να ξεχωρίσουν έτσι με αυτό τον τρόπο τα άχυρα από τον καρπό, έκαμε πάνω του το μωρό της μαστόρισσας και γέμισε το βρακάκι του. Η γυναίκα του αφεντικού έψαχνε να βρει ένα χαρτί να σκουπίσει το παιδί και δεν έβρισκε. Κοιτάζει για κάνα ρουχαλάκι καθαρό...τίποτα. Ρίχνει τότε ο Θεός, κατά τους πλουσίους σε φαντασία προγόνους μας, ένα χρυσό μαντήλι. Σκύβει και το παίρνει η κυρά, μα μόλις το είδε χρυσό μετάνιωσε. Προτίμησε να κόψει μια φέτα από τα ψωμιά που είχε μέσα στο πανέρι που θα έτρωγαν το μεσημέρι οι δουλευτές. Τότε ο Θεός έριξε φωτιά και την έκαψε». Υπάρχουν μέχρι σήμερα πετρωμένα το πανέρι με τα ψωμιά. Έτσι ονομάσανε την περιοχή αυτή «Σωρό».

- Ε; που θα τα ρίξουμε, ρε συμπέθερε, αφού δεν έχετε θάλασσα.
- Έλα εσύ και θα σε πάρω με το τρακτέρ σε ένα μέρος που δεν έχεις ξαναπάει. Και πεταλίνες θα βγάλουμε και αχινούς, και ψάρι θα βρούμε και πεζουνούθκια θα πιάσουμε.

Δεν άντεξα. Άρχισα πάλι τα γέλια. Με αυτά που λέει ο συμπέθερος ο Πάρης και τον τρόπο που τα λέει κάνει τον άλλο να γελά συνέχεια.

- Έτον, πάλε γελά! Ήντα γελάς τωρά;, Μου κάνει
- Πον να πιάσουμεν πεζουνούθκια!, του απαντώ και δώστου γέλιο.

Με κοιτάζει λίγο λοξά χωρίς να μιλήσει και μου λέει:

- Ινναί! Πεζουνούθκια!, τα λέει σοβαρά και εγώ δεν κρατιέμαι!
- Μα η θάλασσα η δική σας έσκει τζιαι ψάριν τζιαι πουζουνούθκια;
- Καλό!

Και μου εξηγεί ότι εκεί που θα πάμε έχει κι ένα μικρό νησί με πολλά αγριοπερίστερα με τις φωλιές τους, τα αυγά τους και τα μικρά τους. Εμείς θα πάρουμε μόνο αυτά που είναι για φαΐ.

- Α μάλιστα! Τωρά εξηγούνται όλα!
- Εν να σε περίπαιζα ρε συμπέθερε; Αντροπή μου!

Αποκρίνεται ο Πάρης αστειευόμενος. Τον λέω συμπέθερο γιατί ο αδελφός του, ο Πολύβιος, παντρεύτηκε την αδελφή μου την Λουκία.

- Και που θα με πάρεις, ρε συμπέθερε;
- Κοντά στην έπαυλη του Ζεκκιά-Μπέη, μου απαντά. Έλα εσύ και θα δεις.
- Εντάξει! Με την πρώτη ευκαιρία θα έρθω. Έχεις τον λόγο μου! Είμαι περίεργος να δω τι μέρος είναι αυτό!
- Είναι τέλεια κοντά στην θάλασσα, ακριβώς που κάτω που την Πλατανισσό.

Πλατανισσός είναι χωριό τούρκικο. Όλοι οι κάτοικοι ήταν Τούρκοι, Έλληνες δεν υπήρχαν και ο «Ζεκκιάς» ήταν Τούρκος δικαστής, μεγάλο κεφάλι, και η έπαυλη ήταν δική του. Ήταν πραγματικά πολύ ωραίο μέρος. Το σπίτι ήταν πνιγμένο μέσα στα δέντρα, κοιτάζοντας κατά τον Βοριά δεν χόρταινες το γαλάζιο χρώμα της θάλασσας που απλωνόταν μέχρι τα παράλια της Τουρκίας.

Μια μέρα ανεβήκαμε στο τρακτέρ, ο Πάρης, ο Πολυβής κι εγώ και κινήσαμε για την θάλασσα. Πολύς δρόμος, πέντε-έξι μίλια θα 'ταν σίγουρα, και το τρακτέρ χοροπηδούσε πέφτοντας στις λακκούβες και στις πέτρες που είχε ο χωματόδρομος από την διάβρωση που υπέστη τον χειμώνα. Η περιοχή ήταν απαγορευμένη για το κυνήγι κι έβλεπες τις πέρδικες αγέλες-αγέλες να περνάνε από την μια μεριά του δρόμου στην άλλη. Από τον θόρυβο του τρακτέρ, ξεπηδούσαν από τους θάμνους κάτι λαγοί σαν ελάφια. Μια περιοχή όλο ζωή. Καθ' όλη την διαδρομή δεν σταμάτησαν τα κακαρίσματα των περδίκων και τα τιτιβίσματα των πουλιών.

Κατεβαίνοντας από το τρακτέρ πήρα το ψαροντούφεκο και βούτηξα. Βρέθηκα αντιμέτωπος με δύο караβίδες. Για να μην μου φύγουν και να πιάσω και τις δύο, κτυπώ την μια με την τρίαίνα και την άλλη την αρπάζω με το χέρι. Το κρέας τους είναι νοστιμότατο. Μόνο οι αριστοκράτες είχαν την τιμή να γεύονται τέτοιους μεζέδες, τέτοιες λιχουδιές.

Με ένα ακόμη γύρο ανακάλυψα άλλες δύο. Η μία μάλιστα ήταν αρκετά μεγάλη που χρειάστηκε να επιστρατεύσω όλες μου τις ικανότητες για να την πιάσω. Βούτηξα ακριβώς μπροστά της. Να πάει δεξιά ή αριστερά της ήταν δύσκολο. Να πάει πίσω επίσης δυσκολευόταν. Μόνο με ένα χτύπημα της ουράς μπορούσε να εξαφανιστεί προς τα εμπρός. Μπροστά της όμως ήμουν εγώ, και πριν της δώσω ευκαιρία να

ξεφύγει, έφερα το δεξί μου χέρι πάνω της και την άρπαξα από το καβούκι. Τόσο δυνατό ήταν το σπαρτάρισμα της που λίγο έλειψε να μου ξεφύγει. Φώναξα του γαμπρού μου και του την πέταξα έξω στο αμμοχάλικο και την παρέλαβε.

Όσο γύριζα με το ψαροντούφεκο έπιασα ένα χταπόδι, ένα-δυο μινεράκια και μερικά άλλα ψάρια.

Σαν βγήκα έξω να ξαποστάσω λίγο και να φάω καμιά πεταλίνα, καθισμένος έτσι στα βράχια, με το ελαφρό κύμα να σπάει κάτω από τα πόδια μου, μου λέει ο συμπέθερος ο Πάρης πως σε αυτή την περιοχή υπάρχει ένας μεγάλος ορφός που κανένας από τους γνωστούς επαγγελματίες ψαροντουφεκάδες δεν μπόρεσε να τον χτυπήσει.

- Τι λες ρε συμπέθερε; Σοβαρά; Με ξέρεις καλά εμένα; Εγώ γεννήθηκα στη θάλασσα. Πρώτα κολύμπησα και ύστερα περπάτησα. Μη φοβάσαι! Άστο σε εμένα!...μα αν είναι τόσο μεγάλος όπως λες, πως θα τον κουβαλήσουμε στο χωριό;

Ο Πολυβής και ο Πάρης γέλασαν. «Πιασ' τον πρώτα εσύ και μην σκέφτεσαι το κουβάλημα. Το δένω με σχοινιά και τον κουβαλώ με το τράχτορ»

Κάναμε αρκετό καλαμπούρι γύρω από αυτό το θέμα. Αστειευτήκαμε, γελάσαμε και βούτηξα σε αναζήτηση του μεγάλου ορφού. Ενώ κολυμπούσα, ξαφνικά ένοιωσα να σκοτεινιάζει η θάλασσα. Ανατρίχιασα. Σήκωσα το κεφάλι πάνω από το νερό κι αντίκρυσσα ένα πελώριο βράχο να υψώνεται προς τον ουρανό και στην κορυφή πάνω-πάνω το σπίτι του Ζεκκιά. Η θάλασσας σε εκείνο το σημείο ήταν αρκετά βαθιά. Γενικά το περιβάλλον μου προκαλούσε τέτοιο φόβο και δέος που

ήθελα να φύγω από εκεί. Ο εγωισμός μου όμως δεν με άφησε. Τι θα έλεγα ύστερα στον γαμπρό μου και στον συμπέθερο; Παίρνω το θάρρος και κάνω την πρώτη βουτιά. Κατέβαινα προς τα κάτω όσο πήγαινε ο βράχος, όταν για μια στιγμή βρέθηκα μπροστά στην είσοδο μιας σκοτεινής σπηλιάς. Αστραπιαία περνά η σκέψη από το μυαλό μου ότι κάπου εκεί μέσα πρέπει να είναι και το μεγάλο ψάρι. Σαν άρχιζαν τα μάτια μου να συνηθίζουν στα σκοτεινά και να ξεχωρίζω τα διάφορα σχήματα, το αίμα μου πάγωσε!

Στην είσοδο της σπηλιάς φάνηκε ένα πελώριο μαύρο κεφάλι με δύο μάτια σαν κούπες. Η ράχη του έμοιαζε με γαϊδουριού που βαρύφαε και φούσκωσε. Έμεινα ακίνητος με τα χέρια ανοιχτά να βλέπω αυτό το θεριό, χωρίς το μυαλό μου να κάνει την παραμικρή σκέψη. Απλώς έμεινα εκεί, απολιθωμένος χωρίς να σκεφτώ να το χτυπήσω με το μικρό ψαροντούφεκο που κρατούσα στα χέρια μου. Χωρίς να σκεφτώ να το βάλω στα πόδια. Χωρίς καν να σκεφτώ ότι μπορεί να ήταν οι τελευταίες μου στιγμές. Τίποτα!

Και ξαφνικά μια αναταραχή, ένας ανεμοστρόβιλος (θαλασσοστρόβιλος κανονικά), θόλωσε τα νερά, σκοτείνιασαν τα μάτια μου κι ένοιωσα το κορμί μου να δίνει τούμπες μέσα στο νερό και να περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό μου. Έχασα και τα χέρια μου και τα πόδια μου. Τελικά βρέθηκα στην επιφάνεια και έτσι όπως ήμουν ζαλισμένος, έψαχνα να δω μην τυχόν και μου λείπει κάτι. Έχω ακουστά ότι όσο είσαι ζεστός δεν το καταλαβαίνεις. Δόξα τω Θεώ, ήμουν άρτιος, ακέραιος, πως το λένε; Δεν μου έλειπε τίποτε!

Τα νερά γιατί ταράχτηκαν; Γιατί θόλωσε η θάλασσα; Ο περιβόητος ορφός φαίνεται πως δεν κατάλαβε τις «φιλικές» διαθέσεις μου και πήγε να το «βάλει στα

πόδια». Και πάνω στην στροφή που έκανε, για να επιστρέψει στα σκοτεινά λημέρια του, δεν με υπολόγισε καθόλου.

Η καρδιά μου κτυπούσε ανεξέλεγκτα. Εντάξει, λέω μέσα μου, η μπόρα πέρασε, ο κίνδυνος έφυγε, τίποτα δεν έπαθα. Αυτή τώρα τι χτυπά έτσι; Έφερα τα χέρια μου και πίζα το στήθος μου να μην μου ξεφύγει.

Τρέχοντας πήγα και βρήκα τους άλλους και τους διηγήθηκα το τι είδα και τι πέρασα!

- Είναι εκεί μέσα ο ορφός ακόμη; με ρωτά ο Πάρης.
- Ναι, του λέω. Που να πάει; Αφού εκεί είναι το σπίτι του.
- Να του ρίξουμε αγκίστρια, επιμένει ο συμπέθερος.
- Τι να του κάνουν τα αγκίστρια;
- Έχω, μου λέει, μισίνα (πετονιά) χοντρή 120άρα και αγκίστρια μεγάλα για ορφούς.
- Αποκλείεται! δεν θα κάνουμε τίποτε, του εξηγώ προσπαθώντας να του κόψω τη φόρα για να μην ξαναπάω εκεί.
- Ρίχνουμε και ό,τι κάνουμε. Χάνουμε τίποτε; συμπληρώνει ο γαμπρός μου.
- Εντάξει, τους λέω, φέρτε την πετονιά και τα αγκίστρια και εγώ θα τα δολώσω.

Έκοψα από τα πόδια του χταποδιού και δόλωσα τέσσερα αγκίστρια. Τα έμπλεξα και έγιναν ένα. Τώρα μπορεί κάτι να γίνει, ποιος ξέρει; Τα πήρα, κολύμπησα μέχρι το σημείο που ήταν η σπηλιά και τα έριξα. Τα έδεσα γερά στο βράχο κι έφυγα.

Άρχισε να πέφτει το σκοτάδι. Ανεβήκαμε στο νησί και αρχίσαμε να ψάχνουμε τις φωλιές που ήταν μέσα στους βράχους για αγριοπερίστερα. Ο κόπος μας δεν πήγε χαμένος. Βρήκαμε έξι ζευγάρια μικρά που είχαν φτερώσει, έτοιμα να πετάξουν. Τα προλάβαμε στο τσακ που λένε. Στην ώρα τους.

Επιστρέψαμε στη βάση μας αλλά ο νους μου ήταν στα αγκίστρια. «αν δεν πιάστηκε, πάει καλά», σκέφτηκα. «Αν πιάστηκε όμως και τα έκοψε, πάλι καλά. Αν όμως πιάστηκε και έμεινε εκεί (που αποκλείετε να πέθανε) ποιος το βγάζει από την θάλασσα; Δεν το 'χει σε τίποτα να με τραβήξει και μένα μαζί του...και μην με είδατε!»

Το φυλλοκάρδι μου έτρεμε. Δεν αναγνώριζα εγώ ο ίδιος τον εαυτό μου! Πρώτη φορά ένοιωθα μέσα μου τόση δειλία, τόσο φόβο! «Όχι! Κάτι έχω πάθει σίγουρα! Δεν είμαι εγώ αυτός». Αυτές οι σκέψεις και χίλιες άλλες περνούσαν σε κλάσματα δευτερολέπτου από το μυαλό μου που επηρεάστηκε, φαίνεται, από την πολλή αλμύρα και από την υπερβολική δόση ιωδίου που ανάπνευσα σε εκείνα τα ακρογιάλια του τούρκου δικαστή Ζεκκιά.

Παρεμπιπτόντως λένε ότι ο ίδιος ο Ζεκκιάς έδωσε διαταγή να μην ενοχλήσουν τα χωριά της περιοχής οι Τούρκοι το '74 όταν έγινε η εισβολή.

- Άτε ρε ψαρά, εν να πάεις; μου κάνει ο Πάρης.
- Ίσια πάω! και ξεκίνησα.
- Κάμνε γλήγορα τζιαι ενύχτωσε χαζίρι τζιαι εν θα θωρείς!

Αυτή τη φορά κολύμπησα ως εκεί χωρίς μάσκα. Αφού δεν έβλεπα, ήταν άχρηστη. Αρπάχτηκα από τον βράχο που είχα δέσει τις πετονιές και τις βρήκα και τις τέσσερεις κομμένες. Χαρά στη δύναμη που είχε! Τους το είπα και δεν με πίστευαν.

Κολύμπησα για τελευταία φορά έτσι μέσα στο σκοτάδι, στο φοβερό εκείνο μέρος με το πιο μεγάλο ορφό που είδα ποτέ στη ζωή μου!

Ανεβήκαμε στο τρακτέρ, άναψε τους προβολείς και πιάσαμε πάλι τον χωματόδρομο για την επιστροφή στο Λεονάρισσο.

ΤΕΛΟΣ

Του Νεοπτόλεμου Νεοπτολέμου Καβαλιέρου¹

Ο Νεοπτόλεμος εκτός από καλός ηθοποιός είναι και συγγραφέας.

Έργα του:

- Ημερολόγιο ενός ανθυπολοχαγού
- Η φωτιά της θάλασσας.

Φωτογραφίες Ηλία Παντελίδη
Κοινοτάρχη Αιγιαλούσας και Αντιπροέδρου Ένωσης Λογοτεχνών Κύπρου

